

**Synthese van Herman Van Rompuy
van de werkgroep ‘globalisering’
op het colloquium van de Minister van Buitenlandse Zaken
over de toekomst van de EU**

Egmontpaleis, 4 juli 2002

De werkgroep werd ingeleid door Prof. Jan Wouters. Zijn verslag diende als basis voor discussie.

In de Verklaring van Laken kent de Unie zich a.h.w. een gids-rol toe naar de wereld als drager van een aantal waarden zoals mensenrechten, democratie, rechtvaardigheid, verdraagzaamheid, solidariteit en duurzame ontwikkeling.

Maar die rol van ‘repère pour un grand nombre de pays et de peuples’ vraagt een consequent gedrag:

- die grote waarden moeten ook binnen de Unie gestalte krijgen. Men kan zich niet van de indruk ontdoen dat ook in onze publieke opinie er brede stromingen zijn die eerder geneigd zijn naar terugplooiën op zichzelf en naar een minder sterke verbondenheid en solidariteit. Vandaar dat de dialoog met de bevolking over Europa zo belangrijk is, zoniet verliest de Europese gedachte haar maatschappelijk draagvlak. Daartegenover moet een positieve boodschap staan. Daarom mag men ook een aantal delicate problemen niet uit de weg gaan zoals dit van de migratie, los van asiel en mensenhandel - de globalisering van de stroom van mensen -, zonder taboes moeten bekeken worden. De evolutie van onze demografie dwingt ons daartoe. Migratie en vergrijzing zijn dé grote uitdagingen voor de volgende decennia;
- die grote beginselen moeten ook concreet terug te vinden zijn in de opstelling van de Unie in belangrijke fora o.m. de Wereldhandelsorganisatie. Er zal veel politieke moed nodig zijn om bepaalde herstructureringen in sectoren door te voeren. Er is ook meer transparantie nodig in de besluitvorming van de Commissie bv. op de WTO, waar ze het geheel van de Unie vertegenwoordigt;
- hét grote gebrek is het ‘instrumentele luik’, een politiek instrument om de correcties op dé vrije handel op te leggen en af te dwingen. Feitelijk streven we naar een formule van sociale markteconomie op wereldvlak. Op nationaal vlak hadden we daarvoor de nationale overheid. Dat orgaan zijn we langzaam aan het opbouwen op Europees vlak maar nog langzamer op wereldvlak. Hoe dan ook zal het een stap-voor-stap-methode zijn. Vandaag zijn er 400 internationale organisaties werkzaam. We hebben er zeker niet meer nodig. We hebben coördinatie nodig. We hebben ‘interfaces’ nodig tussen het regionale (op niveau van de continenten) en het mondiale niveau. We hebben vooral ook een versterking nodig van de niet-economische instellingen. Vandaag zijn de andere, vooral IMF en WTO, het best georganiseerd en beschikken over afdwingbare regels. Vandaag overheerst het economisme. Het staat in voor het scheppen van welvaart maar er is nood aan een overheid voor de

andere aspecten zowel herverdeling als duurzaamheid.

Er zijn heel wat ‘globaal collectieve goederen’ die moeten voortgebracht worden in voor elkeen, elk volk en elke mens, optimale vormen zoals vrede, gezondheid, financiële stabiliteit, vrije handel, welvaart, duurzaam milieu, gerechtigheid en kennis. Telkens zijn er internationale organisaties die ze verschaffen, maar telkens zijn er lacunes van diverse aard. Soms hebben die organisaties beperkte middelen, soms is er tegenwerking van nationale regeringen voor de implementatie, soms zijn er geen of nauwelijks afdwingingsmiddelen, soms is er louter vrijwillige deelname, soms neemt een grootmacht niet deel aan het Verdrag, soms is er ondoelmatig beheer van internationale instellingen (bv. IMF in Zuid-Korea of Argentinië).

Een probleem is niet opgelost als er een conferentie over gehouden is. Men moet uit de ‘Etat Spectacle’ en werken aan goed werkende, goed coördinerende en effectieve internationale organisaties.

De Unie zou hier een rol moeten spelen, niet van een heruitgave van een klassieke wereldmacht maar inderdaad van een partner in de ontwikkeling.

Een handicap is dat de EU als zodanig afwezig blijft in de meest zichtbare en politiek machtigste mondiale organen zoals de VN-Veiligheidsraad, de G-7/G-8 en de Board van het IMF.

De EU moet een rol spelen in de ‘mondiale governance’. Daarom moet ze vaker met één stem spreken. Zij moet haar vertegenwoordiging in internationale en regionale fora versterken, ook op het gebied van economische en financiële governance en het milieu-, ontwikkelings- en mededingingsbeleid.